

Іванова Є. С.
студентка
Полусмяк Ю. І.
кандидат економічних наук, доцент
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ

Цифрова економіка – це перехід усіх економічних галузей держави на діджитал-технології. На даний час, коли в усьому світі економіка нестабільна, то розвиток діджиталізації набуває максимальної актуальності.

Україна багата країна на висококваліфікованих ІТ-спеціалістів, які в більшості випадків працюють на стимулювання розвитку цифрової економіки країни, що в майбутньому полегшить роботу електронного бізнесу.

Від вересня 2019 року в Україні почало діяти Міністерство цифрової трансформації, яке реалізує державну політику у сферах цифрового розвитку, цифрової економіки, цифрових інновацій та розвитку цифрових прав громадян.

Величезним проривом в цифровій економіці України в 2020 році став запуск мобільного застосунку, веб-порталу та бренду цифрової держави «Дія», розроблений Міністерством цифрової трансформації України.

«Дія» полегшила життя багатьох українців насамперед, тому що в ній містяться документи, такі як: внутрішній та закордонний паспорт, водійське посвідчення, студентський квиток, які повністю мають юридичну силу, як і паперові [1].

Для людей, які хочуть стати підприємцями та поповнювати держаний бюджет, «Дія» пропонує зареєструватися, як фізична-особа підприємець(ФОП) в онлайн-форматі та потім онлайн сплачувати усі податки. Це свідчить про автоматизацію процесів, що дозволяє підприємцям зекономити час на оформлення та процес реєстрації.

Також цифрову трансформація не оминула й сфера медицини в Україні. Цифрова електронна медична система «eHealth» забезпечує автоматизацію ведення обліку медичних послуг та управління медичною інформацією в електронному вигляді [5].

Переваги цифрової системи «eHealth»: онлайн-запис на прийом до лікаря; швидкий пошук та вибір лікаря в залежності від захворювання; отримання рецепту на ліки в онлайн-вигляді; можливість перевірки наявності ліків в аптеках чи медичних закладах; медична картка пацієнта повністю в електронному вигляді; онлайн-оформлення лікарняного листа; раціональне використання часу пацієнта та лікаря; прозорість процесу надання медичних послуг; уникнення медичної помилки.

Впровадження цифрової економіки в будь-яку сферу діяльності – це нові можливості, економія часу та підвищення рівня економіки для країни.

Розвиток цифрової економіки в бізнесі дозволяє впливати на внутрішнє та зовнішнє середовище. Завдяки електронній комерції компанії можуть знижувати свої витрати та підвищити чистий дохід.

Підприємці та лідери-бізнесу повністю сфокусувались на розвитку в Інтернеті. Радіо, телебачення, газети та журнали відійшли на вторинний план. З кожним роком користувачів Інтернету тільки збільшується та розвиток електронного бізнесу росте з величезною прогресією.

Велика кількість підприємців, розуміють, що відкриття офлайн-бізнесу в більшості випадків несе дуже багато витрат, які можуть не окупитись, в порівнянні з електронним бізнесом. Коли економічна активність знижується, окремі сегменти товарів(одяг, дитячі товари) в інтернет-торгівлі продовжують показувати динамічне зростання, саме це є головним перспективним фактором розвитку електронного бізнесу.

Пандемія Covid-19 показала важливість та потрібність цифрових технологій для розвитку економіки.

Переваги електронного бізнесу: немає географічних обмежень; немає чіткого робочого часу; вартість запуску продукції нижча, ніж на традиційному ринку; розробка стратегій маркетингу легша; економія часу для обслуговування споживачів; різноманітність асортименту продукції.

Недоліки в електронному бізнесі також наявні:

- клієнт не може фізично побачити товар;
- конфіденційність та безпечність сайту;
- велика конкуренція на інтернет-платформах;
- важкість продажу певних категорій товару (електронні пристрої, побутова техніка);
- ризик фішингових атак;
- високі тарифи на доставку товару.

Сфера електронного бізнесу в Україні ще знаходиться на стадії розвитку, але стрімко розвивається, тому створюється дуже багато Instagram-сторінок, маркетплейсів для задоволення потреб споживачів.

В першому півріччі 2021 року ІТ-платформа «Hubber» підвела статистику постачальників, які користуються українськими маркетплейсами. Найбільшим маркетплейсом в Україні є «Rozetka», яка охоплює 82,6% українських постачальників, що реалізують свій товар саме на цій платформі. На другому місці «Prom» – 71%, на третьому «Епіцентр» – 69,6%.

По статистиці 32,4% постачальників продають лише в онлайн, а 1,5% – тільки на традиційному ринку. Крім того, більшість постачальників мають до 25% онлайн-продажів через маркетплейси.

В 2022 році відкрився перший офіційний маркетплейс України – «Made with bravery» створений ІТ-компанією «EVO» за підтримки Міністерства цифрової трансформації України, Міністерства закордонних справ України, Офісу з розвитку підприємництва та експорту та національного проекту Дія.бізнес.

Основною метою відкриття цього проекту є допомога відбудовуванню України після закінчення війни, що становить 5% від кожної покупки та розвиток і закріпленню електронного бізнесу на міжнародному рівні.

Instagram-сторінки для продажу користуються великим попитом серед користувачів даної платформи. Кожного року кількість брендів, які просувають свою продукцію через Instagram зростає. Витрати на рекламу здійснюються через Facebook та офіційне підтвердження бренду, як юридичної особи чи ФОП.

Виходячи з усієї наведеної інформації, робимо висновки, що цифрова економіка та електронний бізнес набирають значний обертів та популярності серед підприємців. Електронна комерція демонструє високі темпи зростання. На даний час електронний бізнес є найперспективнішою сферою розвитку України. Бар'єри для входу в електронний бізнес незначні та демонструють переваги для продажів у користувачів та постачальників певної продукції.

Найбільшими проблемами, які уповільнюють перехід від традиційного на інтернет-ринок:

- законодавча база не відповідає світовим стандартам;
- державне регулювання бізнесової діяльності в інтернет-просторі;
- низький рівень технологічного забезпечення;
- недовіра населення через покупки в онлайн-ресурсах;
- конкуренція серед лідерами та новачками на ринку;
- недостатній розвиток системи електронних розрахунків.

Державним та адміністративним органам України потрібно зайнятися вирішенням цих проблем та надати доступ до експортного ринку та інвестиційного капіталу, щоб скористатись усіма перевагами електронного бізнесу.

За умови вирішення усіх наявних недоліків, Україна зможе створити перспективний та прибутковий електронний бізнес, який вплине на збільшення державного бюджету та займе одне з провідних місць на світовому ринку.

Література:

1. Діджиталізація в Україні: електронне врядування та держпослуги. URL : <http://week.dp.gov.ua/osvitnia-prohrama/pislya91/digitalizaciya-v-ukraini>
 2. Цікаві факти про електронну комерцію в Україні. URL : <https://www.byuro-rozvytku.com/2021/09/26/czikavi-fakty-pro-elektronnu-komercziyu-v-ukrayini/>
 3. Цифровізація: переваги та шляхи подолання викликів. URL : <https://razumkov.org.ua/statti/tsyfrovizatsiia-perevagy-ta-shliakhy-podolannia-vyklykiv>
 4. Запорожець Т.В. Стаття: Цифрові трансформації системи охорони
 5. здоров'я в умовах реформування. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/10_2021/5.pdf
- Е-Health в Україні: що це і як працює? URL : <https://www.prostir.ua/?news=e-health-v-ukrajini-scho-tse-i-yak-pratsyuje>